

Dospakket
medicin i vækst
stiller krav til
apotekets
håndtering

SIDE 16

MENTALISERING
Refusionsperioden
er forlænget

SIDE 24

**Efter år væk
fra sektoren**

**Mulighed for
fleksibilitet fik
Maria tilbage
på apotek**

≡
10

Får danskerne fibre nok via kosten?

Husk

til dem der har brug for at supplere kosten med fibre.

Prøv vores fiberberegner

Det er vigtigt at sørge for at få masser af fibre gennem kosten fra f.eks. fuldkornsprodukter, frugt og grøntsager.

Hvis man har brug for at supplere kosten med fibre, er HUSK® Psyllium Mavebalance et godt supplement.

Psyllium frøskaller indeholder 85% kostfibre og er i stand til at absorbere deres egen vægt 40 gange.

Når psyllium frøskallerne absorberer vand, produceres der en geléagtig masse, som giver tarmene noget at arbejde med.

Og på den måde hjælper til en normal fordøjelse.

Brug for sparring?

Kontakt vores produkt-specialister Rikke Sloth og Jette Uhre på info@husk.dk.

Psyllium frøskaller bidrager til en normal fordøjelse og tarmfunktion samt bidrager til tarmregelmæssighed og til at blødgøre afføring.

HUSK
PSYLLIUM · MAVEBALANCE

INDHOLD

5 Leder

Flere opgaver kræver flere hænder.

6 Nyheder

9 Medieklip

10 Tilbage på apotek

Mulighed for fleksibilitet fik farmaceut Maria Herborg tilbage på apotek efter år væk fra sektoren.

16 Vækst i dosispakket medicin

Mød to apoteker, der håndterer opgaven forskelligt.

22

Nye opgaver til apotekerne

24 MENTALISERING

Refusionsperioden er forlænget.

29

Apotekerne får ny forfremmelseskonsulent.

30

Sterilt udstyr redder liv

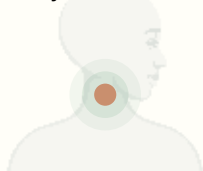
Socialøkonomisk virksomhed leverer injektionsudstyr til apotekerne

34

Ny viden

35 Livet med...

For højt stofskifte

37 NY APOTEKER

Mød Bettina Ødegaard fra Kalundborg Svane Apotek

38 Apotekerland

Jeg har erkendt, at hvis apoteket skal være en arbejdsplads for medarbejdere med små børn, må vi være åbne overfor, at arbejdslivet skal hænge sammen med privatlivet

Birgitte Egeberg Carlsen

apoteker på Vordingborg Apotek

Læs mere side 10

24

MENTALISERING. Flere apoteker landet over har allerede forbedret deres rådgivningskompetencer gennem mentaliseringsuddannelsen. Refusionsperioden er nu forlænget, så endnu flere apoteker kan tage uddannelsen.

**GALIEVE
FORTE**

MOD SYMPTOMER PÅ REFLUKS^{1,2}

**Hurtig
lindring²**

**Virker i op til
4 timer²**

TIL BEHANDLING AF REFLUKS: **GALIEVE FORTE²**

**Virker direkte i maven ved symptomer på reflux.
Danner et beskyttende skumlag til at forhindre
reflux og relaterede symptomer.^{2,3}**

En kombination af alginat og 2 syre-neutraliserende midler til behandling af symptomer på reflux.^{2,3}

Virkningsmekanismen er af fysisk art, og har ikke systemisk optagelse.²

**Anbefal din kunde Galieve Forte til behandling af
symptomer på reflux.²⁻⁵**

Referencer: 1. Heading, RC, et al. *Eur J Gastroenterol & Hepatol*. 2016;28:455–462 2. Galieve 500 mg/213 mg/325 mg oral suspension i dospåse 07.10.2020. pkt 4.1, 4.2, 4.6, 5.13. Rohof, WO, et al. *Clin Gastroenterol Hepatol*. 2013;11:1585–1591. 4. Strugala V et al. *J Int Med Res*. 2010;38:449–57. 5. Hampson FC, et al. *Drug Dev Indust Pharm*. 2010;36:614–623. 6. Leiman, DA, et al. *Dis Esophagus*. 2017;30:1–9.

Galieve Forte, oral suspension i brev (natriumalginat, natriumhydrogencarbonat, calciumcarbonat) **INDIKATIONER:** Lægemiddel til behandling af symptomer på gastro-oesophageal reflux såsom sure opstød, halsbrand og fordøjelsesbesvær (relateret til reflux), fx efter et måltid eller under graviditet. **DOSERING:** Oral administration. Voksne og børn over 12 år: (10-20 ml) 1-2 breve efter et måltid og ved sengetid (op til fire gange dagligt). Børn under 12 år: Bør kun anvendes efter lægens anvisning. **KONTRAINDIKATIONER:** Overfølsomhed over for de aktive stoffer eller et eller flere af hjælpestofferne. **FORSIGTIGHEDSREGLER:** Galieve Forte 10 ml oral suspension indeholder 127,88 mg (5,56 mmol) natrium. Dette bør tages i betragtning, såfremt en diæt med særligt begrænset natriumindtag anbefales. Galieve forte indeholder 130 mg (3,25 mmol) calcium. Specielle hensyn skal tages hos patienter med hypercalcæmi, nephrocalcinose og tilbagevendende calciumindeholdende nyresten. Indeholder methylparahydroxybenzoat (E218) og propylparahydroxybenzoat (E216), som kan give allergiske reaktioner (kan optræde efter behandlingen). Hvis symptomerne ikke bliver bedre efter syv dage, bør den kliniske indsats tages op til revision. **INTERAKTIONER:** Et tidsinterval på 2 timer mellem indtagelse af Galieve og administration af andre lægemidler bør overvejes, især tetracykliner, digoxin, fluorquinolon, jernsalt, ketoconazol, neuroleptika, thyreoideahormoner, penicillamin, betablokkere (atenolol, metoprolol, propranolol), glukokortikoid, klorokin, estramustin og bisfosfonater (difosfonater). **GRAVIDITET OG AMNING:** Kan anvendes under graviditet og amning. **BIVIRKNINGER:** Respiratoriske reaktioner såsom bronkospasme, allergiske reaktioner såsom urticaria, anafylaktiske eller anafylaktoide reaktioner, abdominalsmerter, syrerflux, diarré, kvalme, opkastning. **OVERDOSERING:** Abdominal ubehag og oppustet mave. **UDLEVERING:** HF. Ikke tilskudsberettiget. **PAKNINGSSTØRRELSER:** Oral suspension i brev: 12 stk. **Denne produktinformation er forkortet i forhold til de af Lægemiddelstyrelsen godkendte produktresuméer af 18.05.2021. De fuldstændige produktresuméer kan rekvireres hos markedsføringsindehaveren, Reckitt Benckiser Healthcare (Scandinavia) A/S.**

03/2024 RKT-M-48435

Flere opgaver kræver flere hænder

**FARMAKONOMER PÅ LAN-
DETS APOTEKER** uddanner sig lige nu til at lave medicinsamtaler med nydiagnosticerede kronikere, mens deres farmaceutkolleger forbereder sig på at skulle afholde flere compliancesamtaler, fordi målgrupperne for ydelsen er udvidet.

Mængden af sundhedsfaglige opgaver på apotekerne vokser løbende. Og det er først og fremmest positivt, at de medicinfaglige kompetencer på apotekerne i stigende grad nyttiggøres til gavn for borgerne og aflastning af det øvrige sundhedsvæsen.

Flere faglige opgaver kræver dog flere faguddannede medarbejdere. Og her er apotekerne generelt, som mange andre sektorer, udfordrede. Efterspørgslen på farmakonomer og farmaceuter er særligt i yderområderne ganske enkelt større end udbuddet.

For at øge kendskabet til muligheden for at uddanne sig til farmakonom på det lokale apotek, kører vi i sektoren lige nu en rekrutteringskampagne. Den skaber masser af besøg på siden Apotekskarriere.dk og skal sikre, at mange dygtige unge mennesker forhåbentlig har fået lyst til at søge ind på farmakonomuddannelsen til sommer.

Heldigvis er der generelt bedring at spore, når man ser på udviklingen i antallet af faglige timer på apotekerne. I februar var

Antallet af faglige timer på apotekerne stiger, og det er godt, for nye sundhedsfaglige opgaver understreger behovet for at tiltrække flere medarbejdere til sektoren.

Jesper Gulev Larsen,
formand for
Danmarks Apotekerforening

der samlet set 2,2 procent flere faglige timer på apotekerne end samme måned sidste år – svarende til 62 ekstra fuldtidsstillinger. Og når man kigger på antallet af farmakonomstuderende, som forventes at blive færdige med deres uddannelse til sommer, er der 35 flere end samme tid sidste år. Det er ikke revolutionerende, og vi arbejder i Apotekerforeningen derfor også på en løsning, der på sigt skal øge antallet af uddannelsespladser betragteligt.

De gode takter og det lange seje træk hjælper dog ikke de apotekere, der nu og her står og mangler arbejdskraft. At man selv kan

gøre noget, er historien fra Vordingborg i dette nummer af Farmaci et udtryk for.

Her er det lykkedes en apoteker at tiltrække en farmaceut, der havde forladt sektoren, ved at imødekomme hendes krav til fleksibilitet. Eksemplet kan måske tjene som inspiration for andre. Hvis man strækker sig og tænker ud af boksen, er det muligt at få nogle medarbejdere, som har forladt sektoren, til at komme tilbage.

At farmaceuten i Vordingborg så ovenikøbet er blevet glædeligt overrasket over, hvor fagligt spændende og udfordrende arbejdet på apotek er, er jo blot en positiv krølle på historien. Dem skal vi have mange flere af. ●

Bestillinger via appen mere end fordoblet på et år

Antallet af bestillinger via apotekets app er steget markant det seneste år. I januar sidste år var der således samlet set 4.002 bestillinger på alle apoteker via appen – et tal som i januar 2025, var steget til 11.015. Tallene dækker over funktionerne click and collect og hjemtagning, som gør det muligt for brugerne at bestille medicin til afhentning på apoteket.

Som noget nyt er servicen i øvrigt udvidet, så brugerne nu også kan bestille medicin til afhentning på apotekernes udleveringssteder, hvilket særligt tilgodeser dem, der ikke har et apotek tæt på, hvor de bor.

På nuværende tidspunkt tilbyder 70 procent af de apoteksbevillinger, der er med i appen, muligheden for at bestille medicin til afhentning via hjemtagning og click and collect.

SAMLING. Følgegruppen var for nylig samlet til første møde. Den består af nøgleaktører inden for sundhedssektoren, der skal bidrage til at sikre en løbende dialog og vidensudveksling om reformens implementering.

Apotekerforeningen med i følgegruppe for sundhedsreform

Apotekerforeningen er med i Indenrigs- og Sundhedsministeriets nye følgegruppe, der skal overvåge implementeringen af den omfattende sundhedsreform. På det første møde afholdt for nylig præsenterede ministeren og centrale embedsmænd reformens

hovedpunkter og udmøntningsplanen, som indebærer fire store lovpakker i 2025 og 2026. Desuden var der en drøftelse af den første lovpakke som indeholder lovforslag om ny forvaltningsstruktur, herunder de nye sundhedsråd, og om almenmedicinske tilbud.

Nyt medicintilskud til kontanthjælpsmodtagere på vej

Fra den 1. juli 2025 vil langvarige kontanthjælpsmodtagere få 100 % tilskud til deres medicin. Det nye tilskud skal lette de økonomiske omkostninger, især for dem med kroniske sygdomme. Der er tale om en CTR-bevilling, som oprettes og indlæses i apoteksystemet efter samme model som helbrestillægget. Tilsvarende vil det automatisk blive lukket igen, når retten ophører. Tilskuddet er en rettighed, og man skal ikke ansøge om det. Det er kommunen, som finder de relevante borgere og opretter tilskuddet.

Det nye tilskud indføres sammen med en række andre større ændringer af kontanthjælpssystemet.

Følg med i løbende opdateringer på siden 'Særlige patientgrupper' på medlemsnettet.

Støt op om Strokedagen

På **Strokedagen** den 6. maj inviterer Dansk Råd for Genoplivning, Hjernesagen og TrygFonden apoteker og andre relevante aktører til at markere dagen med arrangementer lokalt. Fokus er blandt andet på symptomgenkendelse og vigtigheden i at handle hurtigt, når man rammes af stroke.

Deltagelse er gratis. Apoteket kan få tilsendt informationsmaterialer og kan selv bestemme, hvilken type arrangement, der skal afholdes, hvor meget tid og hvor mange ressourcer, der skal

afsættes.

Læs mere om **Strokedagen**, og mulighederne for at afholde et arrangement, på medlemsnettet under Samarbejdsaktiviteter/Strokedagen.

Hvad er stroke?

Stroke kaldes også et slagtilfælde og er en samlet betegnelse for blodprop og blødning i hjernen.

NYT FRA VERDEN

SYMBOLER. Piktogrammerne på de hollandske medicinpakninger viser, hvordan man tager medicinen korrekt.

HOLLAND

Piktogrammer på medicinpakninger skal forbedre compliance

Holland lancerer over 50 nye piktogrammer til medicinpakninger. Piktogrammerne viser, hvordan den pågældende medicin tages korrekt, og skal især hjælpe ældre og bruge-

re, der har svært ved at forstå sundhedsinformation, med at tage deres medicin rigtigt. Det hollandske medicinråd planlægger at sprede initiativet til resten af Europa.

Årets generalforsamlinger i kredsene

- Den 11. marts 2025:**
Generalforsamling i Sjællands Kreds
- Den 14. marts 2025:**
Generalforsamling i Syddanmarks Kreds
- Den 21. marts 2025:**
Generalforsamling i Midtjyllands Kreds
- Den 3. april 2025:**
Generalforsamling i Hovedstadens Kreds
- Den 11. april 2025:**
Generalforsamling i Nordjyllands Kreds

Den årlige generalforsamling i Danmarks Apotekerforening afholdes onsdag **den 14. maj 2025** kl. 9:30 på Scandic Spectrum, Kalvebod Brygge 10, 1560 København V

HALEON

Lindring starter her. Mod feber og smerte.

Panodils sortiment er velegnet til hele familien.

Panodil, Panodil Zapp, Panodil Brus, Panodil Hot, Panodil Junior (paracetamol). Indikation: Panodil, filmovertrukken tablet 500 mg, Panodil Zapp, Panodil Brus, Panodil Hot, Panodil Junior: Svage smerter, febernedsættende. **Dosering:** Panodil filmovertrukken tablet, Panodil Brus og Panodil Zapp: Voksne (inkl. ældre) og børn på 12 år og derover (min. 40 kg): 1 g 3-4 gange i døgnet, dog højst 4 g pr. døgn. I enkelte tilfælde kan 500 mg 3-4 gange i døgnet være tilstrækkeligt. Minimum doseringsinterval: 4 timer. Panodil filmovertrukken tablet og Panodil Brus: Børn 2-11 år: 50 mg/kg/døgn fordelt på 3-4 doser. Minimum doseringsinterval: 6 timer. Maksimum behandlingstid uden lægens anvisning er 3 dage. Børn under 2 år: Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Panodil Zapp: Børn under 12 år: Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Panodil Hot: Voksne (inkl. ældre) og børn på 15 år og derover: 2 breve (1 g) 3-4 gange i døgnet, dog højst 8 breve (4 g) pr. døgn. I enkelte tilfælde kan 1 brev (500 mg) 3-4 gange i døgnet være tilstrækkeligt. Minimum doseringsinterval: 4 timer. Børn under 15 år: Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Panodil Junior oral suspension og suppositorier: Børn på 2 år og derover: 50 mg/kg/døgn fordelt på 3-4 doser. Minimum doseringsinterval: 6 timer. Maksimum behandlingstid uden lægens anvisning er 3 dage. Børn under 2 år: Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Alle: Den maksimale døgndosis må ikke overskrides. Bør anvendes i laveste effektive dosis i kortest mulig tid. **Kontraindikationer:** Svær leverinsufficiens, overfølsomhed overfor paracetamol eller hjælpestofferne. **Interaktioner:** Metoclopramid, domperidon, colestyramin, lægemidler med enzyminducerende effekt (f.eks. fenytoin, carbamazepin), probenecid, chloramphenicol, warfarin. **Forsigtighedsregler:** Må ikke anvendes samtidig med andre lægemidler, der også indeholder paracetamol, da det kan føre til en overdosis, der kan kræve levertransplantation eller medføre død. Forsigtighed skal udvises ved lever- og nyreinsufficiens. Tilfælde af nedsat leverfunktion/leversvigt ved maksimale terapeutiske doser er rapporteret ved underskud af glutathion, hvorfor vedvarende brug og maksimale doser frarådes hos disse patienter. Underskud af glutathion kan øge risikoen for metabolisk acidose. Risiko for medicinoverforbrugshovedpine og nyreskade ved længerevarende brug. Panodil Zapp, Panodil Hot, Panodil Brus betragtes som produkter med højt natriumindhold, hvilket der skal tages hensyn til, hvis patienten er på natrium- eller saltfattig diæt. Forsigtighed tilrådes ved hjerteinsufficiens. Panodil Brus desuden ved arvet fructoseintolerans (sorbitol E420). Panodil Hot desuden ved Føllings sygdom/PKU (indeholder aspartam E951), arvet fructoseintolerans, glucose/galactosemalabsorption og sucrase-isomaltasemangel (indeholder saccharose). Farvestofferne kan medføre allergiske reaktioner. Panodil Junior oral suspension desuden: Arvet fructoseintolerans (sorbitol E420 og maltitol E965). Indeholder konserveringsmidler (E215, E217, E219), som kan give allergiske reaktioner (kan optræde efter behandlingen). **Graviditet og amning:** Kan om nødvendigt anvendes under graviditet. Bør anvendes i lavest mulige dosis, der mindsker smerterne, og i så kort tid som muligt. Kan anvendes under amning. **Bivirkninger:** Almindelige: Rødmen af rektalslimhinden (Panodil Junior suppositorier). Øvrige bivirkninger: Se produktresumé. **Overdosering:** Overdosis på > 6 g paracetamol eller mere som enkelt dosis hos voksne eller > 125 mg/kg kropsvægt som enkelt dosis hos børn kan forårsage leversvigt, der kan kræve levertransplantation eller medføre død. Ligeledes kan overdosis af paracetamol pga. høje samlede dosisniveauer over en periode forårsage irreversibelt leversvigt. Akut pankreatitis er observeret, ofte med hepatisk dysfunktion og levertoksicitet. **Udlevering:** HX₀₁; Panodil filmovertrukken tablet 500 mg 10 stk., Panodil Zapp 10 stk., Panodil Brus 10 stk., Panodil Hot 10 stk., Panodil Junior Oral Suspension 60 ml og 200 ml, Panodil Junior Suppositorier 125 mg 10 stk. og 250 mg 10 stk. HA₀₁; Panodil filmovertrukken tablet 500 mg 20 stk., Panodil Zapp 20 stk., Panodil Brus, brusetablet 500 mg 20 stk. og 60 stk. samt Panodil Junior oral suspension 24 mg/ml: 60 ml og 200 ml og Panodil Junior suppositorier 125 mg og 250 mg: 10 stk.: Klausuleret tilskud. **Pakninger:** Panodil, filmovertrukne tabletter 500 mg 10 stk., Panodil Zapp, filmovertrukken tablet 500 mg 10 stk., Panodil Brus, brusetablet 500 mg 10 stk., Panodil Hot, pulver til oral opløsning, breve á 500 mg 10 stk., Panodil Junior, oral suspension 24 mg/ml: 60 ml og 200 ml, Panodil Junior, suppositorier 125 og 250 mg 10 stk.: Ingen vejledende mindstpris. Panodil, filmovertrukne tabletter 500 mg 20 stk., 100 stk. og 300 stk., Panodil Zapp, filmovertrukken tablet 500 mg 20 stk. og 100 stk., Panodil Brus, brusetablet 500 mg 20 stk. og 60 stk.: Se dagsaktuel pris på medicinpriser.dk. Haleon Danmark ApS er indehaver af markedsføringstilladelserne. Trademarks owned or licensed by Haleon. ©2024 Haleon or licensors. Bivirkninger, både kendte og nyopdagede, bedes indberettet hurtigst muligt til Lægemiddelstyrelsen (www.meldenbivirkning.dk) eller Haleon (mystory.nd@haleon.com).
De med (*) markerede afsnit er omskrevet og/eller forkortede i forhold til Lægemiddelstyrelsens godkendte produktresuméer, som vederlagsfrit kan rekvireres fra Haleon Danmark ApS via mystory.nd@haleon.com eller telefon 80 25 16 27.

Baseret på SmPC'er for Panodil, filmovertrukne tabletter 500 mg: 06/2023, Panodil Zapp: 07/2023, Panodil Brus: 06/2023, Panodil Hot, pulver til oral opløsning, brev: 06/2023, Panodil Junior, suppositorier: 01/2024, Panodil Junior, oral suspension: 02/2024.
PM-DK-PAN-24-00051

Læs mere

Nye ambassadører deler ud fra deres hverdag på Apotekskarriere på Instagram og Facebook

Nye anbefalinger til solbeskyttelse

Sundhedsstyrelsen har ændret solråd, så det nu anbefales at bruge solcreme med mindst faktor 30. Der var reportage fra Nykøbing Mors Apotek, hvor en farmakonom udtalte sig om apotekets rådgivning.

V2 News m.fl. den 17. marts 2025

Opslag om farmakonomerne, der **skal i gang med medicinsamtaler**, kom bredt ud på LinkedIn.

Medicinmangel på Bornholm

Borgere, læger og apoteker bruger tid på at håndtere medicinmangel. Lige nu er manglen på medicin særligt grel for de med ADHD, kvinder i overgangsalder og børnefamilier ramt af orm og øjenbetændelse. Det fortæller Helle Madsen, souschef for apotekerne i Nexø, Allinge og Aakirkeby.

V2 Bornholm den 14. marts 2025

Det bør ikke være lovligt for hjemmesider i EU at udstede recepter på baggrund af et online spørgeskema og derefter selv sælge medicinen.

Jesper Gulev Larsen

formand for Danmarks Apotekerforening
i debatindlæg i Sundhedsmonitor

Mulighed for fleksibilitet fik Maria tilbage til apotek

Efter otte år på sygehusapotek havde farmaceut **Maria Herborg** ikke forestillet sig, at hun skulle tilbage på privat apotek. En stillingsannonce fra Vordingborg Apotek fik hende til at skifte mening.

AF: TRINE GANER
FOTO: HANNE LOOP

Kan man arbejde på privat apotek, når man har tre små børn og en mand, der rejser meget? Indtil for et års tid siden ville Maria Herborgs svar have været et klart nej. Hun så det ikke som en mulighed, at arbejdstiderne på apotek kunne kombineres med et familieliv, hvor det ofte er hende, der både henter og bringer børnene. Lige indtil hun en dag faldt over et stillingsopslag fra Vordingborg Apotek.

Maria Herborg havde på det tidspunkt gået hjemme i halvandet år oven på en længere stresssygemelding og efterfølgende stop fra sit job på Region Sjællands sygehusapotek. Nu var hun klar til at arbejde igen. Én ting var dog afgørende: arbejdet som farmaceut og familielivet skulle balanceres.

"Jeg overvejede forskellige muligheder. Privat apotek var ikke én af dem. Det kunne vi da slet ikke få til at hænge sammen, tænkte jeg," fortæller hun.

Men så var det, at hun så jobopslaget fra Vordingborg Apotek. I opslaget stod 'Timer efter aftale'. Og det blev afgørende for, at hun søgte stillingen.

"Hvis der ikke havde stået det i opslaget, havde jeg ikke engang overvejet at søge. Så var jeg bare hoppet videre," siger hun. >

Jeg har nok haft lidt en fordom om, at man ikke bruger sin faglighed, når man står i skranken, og kunderne kommer ind og køber Panodil. Den er virkelig blevet gjort til skamme.

Maria Herborg
farmaceut på Vordingborg Apotek

> **Fleksibel tilgang nødvendig**

Og resten er historie. Maria Herborg søgte jobbet og foreslog selv 24 timers arbejde om ugen med mulighed for selv at påvirke arbejdstiden. Den købte apoteker Birgitte Egeberg Carlsen. Efter et par gange at have brændt sig på at ansætte farmaceuter, der hurtigt stoppede igen, stod det klart for hende, at hun måtte anlægge en mere fleksibel tilgang.

"Jeg har erkendt, at hvis apoteket skal være en arbejdsplads for medarbejdere med små børn, må vi være åbne overfor, at arbejdslivet skal hænge sammen med privatlivet. Ingen er fritaget for lukkevagter, men hvis vi står fast på, at alle skal have tre om ugen, så mister vi dem med mindre børn," siger Birgitte Egeberg Carlsen.

Det har der været forståelse for blandt kollegaerne, oplever hun. Blandt andet fordi de har talt åbent om det på apoteket.

"Der er sikkert nogen, der tænker, at sådan var det ikke, da de havde små børn. Omvendt er det i alles interesse, at vi kan tiltrække og fastholde gode kollegaer. Hvis ikke, skal vi alle sammen løbe stærkere. Det kan alle godt se," siger Birgitte Egeberg Carlsen.

Hun forsøger i det hele taget at tage hensyn til medarbejdernes behov, uanset hvor de er i deres arbejdsliv.

"Jeg har en del medarbejdere, der er 60+. De vil måske gerne ned i tid og have mulighed for at være sammen med børnebørnene. Det forsøger vi også at imødekomme," siger hun.

Alt var nyt

Det har ikke kun været i forhold til arbejdstiden, at der har været behov for en fleksibel tilgang. Da Maria Herborg startede på Vordingborg Apotek den 1. april sidste år, havde hun ikke sat fødderne bag skranken på et apotek, siden hun som nyuddannet ti år tidligere havde haft et vikariat på et mindre apotek. Så der var lige noget, der skulle støves af, som hun siger.

"Efter mange år på sygehusapotek var alt nyt. Jeg var vant til at sidde bag en computer og tale i telefon. Nu står kunden pludselig lige foran dig. Første gang jeg skulle i skranken, følte jeg det som om, jeg skulle kastes for løverne," siger Maria Herborg, der dog snart kom efter det, og kundekontakten faldt hende hurtigt naturlig.

Helt afgørende har det været, at hun har fået lov at tage én ting ad gangen. De første måneder stod hun kun i skranken et par timer om dagen. Resten af tiden brugte hun på at læse op på alt fra apotekslovgivning til sundhedsydelser.

De sidste måneder har hun langsomt bygget på med blandt andet uddannelsen til behandlerfarmaceut, og hun har for nylig fået ansvar for en fast faglig opdatering på apotekets morgenmøder.

"Når man har været væk fra apotek i mange år, er der utrolig meget, man ikke ved. Det har der heldigvis været forståelse for," siger hun.

Nyt opdateringsprogram

Apotekerforeningen har udarbejdet et opdateringsprogram målrettet farmaceuter og farmakonomer, der vender tilbage til apotek efter at have været væk fra sektoren i en årrække.

Programmet har til formål at opdatere medarbejderne på regler og rammer, så de er klædt på til arbejdet på apotek.

Det blev i øvrigt aftalt med Pharmadanmark som en del af OK24-forliget, at nyansatte farmaceuter, som har været væk fra sektoren i 5 år eller mere, skal opdatere sig på regler og rammer.

De overordnede emner i programmet er:

- 1 Relevant apotekslovgivning**
- 2 Recepter og dosisdispensering**
- 3 Apotekets sundhedsydelser**
- 4 Lægemedfaglig rådgivning på apotek**
- 5 Lokal oplæring**
- 6 Sektorkrav og standarder**

Det er vigtigt at vurdere den enkelte medarbejders kompetencer, erfaring og tid fra apotekssektoren som en del af opdateringen. Der vil være forskel på en medarbejders kompetencer, alt efter om en medarbejder har været væk fra sektoren i 6 eller 21 år eller har været ansat på sygehus, i industrien eller i en sektor langt fra medarbejderens uddannelse. Det er derfor ikke krav om, at alle medarbejdere, som kommer tilbage til apoteket, skal gennemgå samme opkvalificeringsforløb.

Programmet er tilgængeligt på medlemsnettet under 'Tilbage til apotek'.

Har en pris

At der skulle skabes rum for, at Maria Herborg kunne få en rolig opstart, var Birgitte Egeberg Carlsen indstillet på fra starten.

"Vi vil jo gerne have nogle flere tilbage i apotekssektoren, og det har en pris," siger hun.

På Vordingborg Apotek har de tidligere oplevet at investere en masse kræfter i at pøse på nye farmaceuter, der så hurtigt forsvandt igen. Derfor passede det dem fint, ifølge Birgitte Ege-

FAGLIG. Maria Herborg er positivt overrasket over, hvor meget hun bruger sin farmaceutfaglighed i det daglige arbejde på apoteket.

berg Carlsen, at gå roligt frem i oplæringen af Maria Herborg.

"Man kan ikke regne med, at man har en medarbejder, der er fuldt kørende fra starten. Omvendt får man en glad medarbejder. Jeg ser det som en investering," siger Birgitte Egeberg Carlsen.

Fokus på faglig udvikling

Og en glad medarbejder, det har hun fået i Maria Herborg, der er positivt overrasket over arbejdet på apoteket. Hun oplever, at der er stort fokus på faglig udvikling, og der sættes tid af i skemaet til fordybelse, hvor der kan nørdes. Og netop det store faglige fokus har overrasket hende positivt.

"Jeg har nok haft lidt en fordom om, at man ikke bruger sin faglighed, når man står i skranken, og kunderne kommer ind og køber Panodil. Den er virkelig blevet gjort til skamme. Jeg får brugt min faglighed. Både i skranken og i de andre opgaver, jeg har," siger hun.

Hun oplever, at der er mange kunder, der gerne vil have en dialog.

"Jeg føler, at jeg gør en forskel, når jeg møder dem, der bruger medicinen. Det gør mig glad," siger Maria Herborg, der snart kan holde 1-års jubilæum på Vordingborg Apotek. ●

Jeg har erkendt, at hvis apoteket skal være en arbejdsplads for medarbejdere med små børn, må vi være åbne overfor, at arbejdslivet skal hænge sammen med privatlivet.

Birgitte Egeberg Carlsen
apoteker på Vordingborg Apotek

Hansaplast

HURTIGERE HELING

MED AVANCERET HYDROKOLLOID-TEKNOLOGI

**STÆRKT HOLD
I 72+ TIMER**

**ULTRATYND
OG FLEXIBEL**

**REDUCERER RISIKOEN
FOR ARDANNELSE**

NYHED

**SÅRHELINGS-
RESULTATER
EFTER 14 DAGE***

**STANDARD-
PLASTRE**

VS.

**HYDROKOLLOIDE
PLASTRE**

HELING AF TØRRE SÅR

FUGTIG SÅRHELING

*Wigger-Alberti W. et al. J Wound Care 2009 Mar; 18 (3):123-28, 131; Forenklet illustration af fig. 3; hydrokolloidforbindinger vs. standardplaster på dag 14. **Kuhlmann M. et al., 2011; Kuhlmann M. et al., 2020.

Hansaplast plaster findes på apoteket og online

227981

Administrerende direktør Anders Kretzschmar går på pension

Anders Kretzschmar har besluttet at gå på pension efter 21 år som administrerende direktør for Danmarks Apotekerforening. Der holdes **afskedsreception den 20. juni** i Apotekerforeningen i Bredgade.

FARVEL. Efter 21 år som administrerende direktør i Danmarks Apotekerforening har Anders Kretzschmar besluttet at gå på pension.

de som administrerende direktør i foreningen. I sine 21 år i denne rolle har han haft stor betydning for apotekssektoren i Danmark. Han har sammen med bestyrelsen i Apotekerforeningen stået i front for en række afgørende initiativer og reformer, der har styrket både apotekernes rolle i samfundet og deres service til borgerne,” udtaler formand for Apotekerforeningen Jesper Gulev.

Efter 21 år som administrerende direktør for Apotekerforeningen har Anders Kretzschmar ønsket at gå på pension. Han fratræder den 31. juli 2025. “Anders Kretzschmar kom til apoteks-

sektoren i 2004 med omfattende politisk erfaring fra centraladministrationen som blandt andet ministersekretær, afdelingschef og styrelseschef, hvilket har været en uvurderlig fordel i hans arbej-

Anders Kretzschmar har i sin tid i Apotekerforeningen tillige været formand for Datapharm A/S og direktør i D.A. Invest og Udvikling A/S. ●

Lydisoleret rum i rummet med plads til samtaler

- Reducerer støj og skaber ro – tal uforstyrret sammen
- Fylder kun 2 m² – en fleksibel løsning uden ombygning
- Dansk design og familieejet virksomhed
- Ansvarlige materialer – et lavt CO₂-aftryk
- Mulighed for automatisk UV-desinfektion – eliminerer bakterier og vira på 3 minutter

PhoneAlone

Læs mere på www.phonealone.dk og kontakt os på info@phonealone.dk / +45 30 66 93 73.

Vækst i dosispakket medicin stiller krav til apotekets håndtering

En stejl stigning i antallet af dosiskunder stiller krav til apotekets håndtering af opgaven. På **Birkerød Apotek** og **Esbjerg Jerne Apotek** har man organiseret opgaven på to forskellige måder. Det ene sted er det en specialistopgave, mens man det andet sted inddrager alle medarbejderne.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Stadig flere kommuner får øjnene op for dosispakket medicin, og det kan mærkes på apotekerne. De seneste tre år er antallet af borgere, der får dosispakket deres medicin, gået stødt op ad. Alene i 2024 var der en stigning på omkring 20 procent, og i dag får omkring 58.000 borgere dosispakket deres medicin.

Det stiller krav til apotekets håndtering af opgaven. Der skal oprettes langt flere dosiskort nu end tidligere, og opgaven med at pakke og koordinere udleveringerne til plejecentrene er mere omfattende. Dertil kommer håndteringen af restordre eller ændringer i dosisrullen, som skal koordineres med pakeapoteket og lægen.

Det stiller krav til, at opgaven er sat i system på apotekerne. Men hvordan, findes der ikke et svar på. Det er Birkerød Apotek og Esbjerg Jerne Apotek gode eksempler på. De oplever begge, at dosiskunderne strømmer til, og de har stort fokus på at optimere arbejdet. Men når det kommer til organiseringen af opgaven, har de to apoteker valgt to meget forskellige løsninger.

Mens man på Esbjerg Jerne Apotek har et specialiseret dosisteam bestående af tre farmakonomet, har man på Birkerød Apotek valgt, at alle medarbejdere skal kunne håndtere den

dosispakkede medicin. Og det ene er ikke mere rigtigt end det andet, hvis man spørger Lena Skov Andersen, som er Apotekerforeningens kredskonsulent på Sjælland. Hun har stor viden om dosispakket medicin og har som kredskonsulent arbejdet sammen med apoteker, kommuner, regioner og andre samarbejdspartnere om dosispakket medicin.

"Der kan være fordele og ulemper ved begge modeller, så det handler i bund og grund om at finde den model, som passer bedst til den øvrige organisering af opgaver på apoteket," lyder det fra Lena Skov Andersen.

Hun oplever, at langt de fleste apoteker, lige som Esbjerg Jerne Apotek, har et fast dosisteam, som tager sig af opgaven. Men i takt med, at efterspørgslen på dosispakket medicin stiger, kan det måske give mening for nogle at omstrukturere opgaven, så flere medarbejdere er inde over - som på Birkerød Apotek.

Da den sidste dosis-ansvarlige på apoteket gik på pension, var det tid til at organisere arbejdet på en ny måde, som gav mere fleksibilitet, fortæller Helle Kremmer, som er farmaceut og souschef på Birkerød Apotek.

"Vi oplevede, at det var sårbart, når dosisteamet holdt ferie eller var syge, og i takt med den store stigning af dosiskunder synes vi, at det gav mening at udvide området, så det er en opgave, alle medarbejdere kan håndtere," siger Helle Kremmer.

Oplæring tager tid

Derfor arbejder apoteket lige nu på at oplære alle medarbejdere i at varetage opgaven. Det er dog ikke noget, man lige gør på en uge eller en måned. En af udfordringerne er, at det kan være svært at planlægge opgaven. Man ved aldrig, hvornår man får nye akutte dosiskunder, eller hvornår der skal laves ændringer i dosis. Det gør det svært at sætte tid af i kalenderen til oplæring, fortæller Helle Kremmer.

Samtidig er den faste bestilling af dosisruller en opgave, man kun laver hver 14. dag, og der går derfor en rum tid, før man laver opgaven igen. Det betyder, at det tager tid, før man får arbejdsgangene ind under huden.

46.500

Antal af dosiskunder
fra 2022 - 2023

37.500

Vi oplevede, at det var sårbart, når dosisteamet holdt ferie eller var syge, og i takt med den store stigning af dosiskunder synes vi, at det gav mening at udvide området, så det er en opgave, alle medarbejdere kan håndtere

Helle Kremmer farmaceut og souschef på Birkerød Apotek

- > "Oplæring af alle sker ikke fra den ene dag til den anden, men det er vi indstillet på. På den lange bane er vi sikre på, at det er godt givet ud," siger Helle Kremmer. Hun oplever, at medarbejderne har stort gå-på-mod i forhold til opgaven. Men de har også gjort meget ud af at tale om, at det er ok, at man begår fejl. Det kræver blot ekstra supervision, så eventuelle fejl fanges, før dosisrullerne sendes afsted.

Et fast team

På Esbjerg Jerne Apotek har man i stedet valgt at specialisere håndteringen af dosispakket medicin. Det betyder, at man har et fast team bestående af tre farmakonomer, som står for opgaven. En af dem er Gitte Schultz. Hun er farmakonom og har været dosisansvarlig i omkring 15 år.

Hun oplever, at det giver en tryghed, at alle i teamet er specialiseret i opgaven og går til den på samme måde.

"Vi har organiseret det sådan, at vi har nogle faste dosisdage hver 14. dag, hvor vi opretter og bestiller dosis. Det fungerer godt, fordi alle i dosisteamet er en del af den samme rutine, og det gør også, at det er nemt at overtage opgaven fra en anden i teamet," siger Gitte Schultz.

Værdistrømsanalyse gav indsigt

For nogle år siden foretog de en såkaldt værdistrømsanalyse af dosisopgaven for at se, hvordan man kunne optimere de forskellige arbejdsgange og på den måde frigive ressourcer. Her blev man både klogere på lavpraktiske ting – for eksempel, at det er bedre at pakke dosisrullerne i papirposer i stedet for plastikposer, fordi papirposerne er nemmere at scanne – men der blev også kigget på, hvordan man systematiserer bestillingerne og løbende makulerer recepter og andre beskeder, når der er fulgt op på dem.

Samtidig blev man opmærksom på, at der blev brugt for meget tid på at efterindhente diverse oplysninger, når kunder mødte op i skranken og bad om ændringer på dosisrullen. Derfor blev alle medarbejdere sat ind i præcis, hvilke oplysninger de skulle notere ned, så dosisteamet ikke skulle bruge tid på at kontakte kunden efterfølgende.

"Jeg synes, værdistrømsanalysen har gjort, at vi har fået en god struktur på vores arbejde, og på den måde har vi jo gjort det nemmere for os selv," fortæller Gitte Schultz.

Det gode samarbejde

Selvom de to apoteker arbejder forskelligt med dosisopgaven, har de samme tilgang, når det kommer til samarbejdet med andre parter. Her gør begge apoteker noget ud af at skabe en god relation til både lægehuse, hjemmeplejen og plejecentrene.

På Esbjerg Jerne Apotek har de blandt andet inviteret lægesekretærerne på besøg, så de kunne blive klogere på dosissystemet.

På Birkerød Apotek tager Helle Kremmer og kollegaer også

ud til både hjemmeplejen, plejecentrene og de praktiserende læger. Sådan sikrer de fælles fodfæste i forhold til, hvem der gør hvad, for eksempel i forbindelse med restordre. De instruerer også gerne lægen i, hvordan man opretter nogle af de mere "besværlige" dosisruller til kunder, som for eksempel ikke tager medicin hver dag.

Det tager tid, men de gode relationer er godt givet ud og får tingene til at glide nemmere i hverdagen, vurderer Helle Kremmer.

"Ved at bruge tid på en god dialog med kommune og læger undgår vi mange fejl, og vi sparer dermed tid i hverdagen. Det gør også, at både læger og plejepersonale oplever, at det er nemt lige at ringe til os, hvis der er noget, de er i tvivl om. Den løbende dialog får tingene til at glide," siger Helle Kremmer.

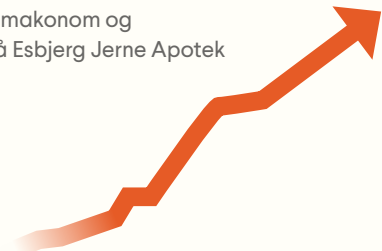
Fælles for begge apoteker er også, at de har en stigning i antallet af kunder, som selv har valgt, at de vil have dosispakket deres medicin, og som selv henter medicinen på apoteket.

"Vi kan se, at flere og flere får øjnene op for fordelene ved dosispakket medicin. Også de borgere, som ellers klarer sig selv og bor i egen bolig. Det er dejligt at opleve, at vi kan hjælpe med at gøre hverdagen nemmere for så mange," siger Gitte Schultz. ●

Vi har faste dosisdage hver 14. dag, hvor vi opretter og bestiller dosis. Det fungerer godt, fordi alle i dosisteamet er en del af den samme rutine, og det gør også, at det er nemt at overtage opgaven fra en anden i teamet

Gitte Schultz farmakonom og dosisansvarlig på Esbjerg Jerne Apotek

Fysisk og psykisk smerte: En ond cirkel

64 % af os oplever smerter eller ømhed i hoved, ryg, skuldre, nakke, muskler og led mindst én gang om ugen. Men smerten er ikke kun fysisk. Hos **48 %** af os påvirker det vores humør og overskud. 39 % bliver frustrerede eller kede af det. Søvnens påvirkes negativt hos **41 %**.¹

Den fysiske smerte kan starte en ond cirkel, hvor negative tanker og søvnunderskud får smerterne til at føles endnu værre.

Voltaren Forte er en antiinflammatorisk og smertestillende gel, der er beregnet til at smøre på huden på det smertende område. Voltaren Forte gel lindrer smerte, reducerer hævelse i op til 12 timer og forkorter helingstiden.²

Læs mere
på voltaren.dk

1. Online-undersøgelse af United Minds på vegne af Panodil i 2021 blandt 1.006 danske respondenter som et repræsentativt udsnit af den danske befolkning, hvad angår køn, alder og geografi.

2. Produktresumé for Voltaren Forte gel, 7. oktober 2024

Voltaren Forte (diclofenacdiethylamin), gel 23,2 mg/g. **Indikation:** Lokale inflammatoriske lidelser. **Dosering:** Voksne og børn på 14 år og derover: 2-4 g gel påsmøres huden 2 gange dagligt dér, hvor det gør ondt. Anvendelse i mere end 7 dage bør kun ske efter aftale med lægen. ***Kontraindikationer:** Må ikke anvendes ved overfølsomhed over for indholdsstofferne, hos patienter hvor acetylsalicylsyre eller andre NSAIDs fremprovokerer astmaanfald, urticaria eller akut rinitis, i graviditetens sidste trimester eller til børn under 14 år. **Interaktioner:** Da den systemiske absorption af diclofenac er meget lav ved topikal applikation, er risikoen for interaktioner meget usandsynlig. **Forsigtighedsregler:** Risikoen for systemiske bivirkninger kan ikke udelukkes. Samtidig brug af orale NSAIDs kan øge forekomsten af bivirkninger. Må kun anvendes på intakt og sund hud, og ikke i åbne sår eller på beskadigede hudområder. Må ikke komme i kontakt med øjne eller slimhinder. Må ikke indtages. Afbryd behandlingen, hvis hududslæt udvikles. Er ikke beregnet til brug under tætsluttende forbindelse. Nyrpebivirkninger er rapporteret. Der kan udløses bronkospasme hos patienter, der lider af eller tidligere har lidt af astma bronchiale eller allergisk sygdom. Indeholder propylglycol (E1520) som kan give irritation af huden, butylhydroxytoluen (E321) som kan give lokalt hududslæt og irritation af øjne og slimhinder, samt duftstoffer (benzylalkohol, citronellol, coumarin, d-limonen, eugenol, geraniol, linalool) som kan medføre allergiske reaktioner. ***Graviditet og amning:** Må ikke anvendes under graviditetens tredje trimester. Bør ikke anvendes under graviditetens første og andet trimester samt under ammeperioden uden lægens anvisning. Kan påvirke chancen for at blive gravid. ***Bivirkninger:** Almindelige: Udslæt, eksem, erytem, dermatit (inklusive kontaktdermatit), pruritus. Øvrige bivirkninger: Se produktresumé. ***Overdosering:** Den lave systemiske absorption af topikal diclofenac gør overdosering usandsynlig.

Lægemiddelformer: gel. **Udlevering:** HF. **Pakninger:** 30g, 50 g, 100 g og 150 g. Se dagsaktuel pris på medicinpriser.dk. Haleon Denmark ApS er indehaver af markedsføringstilladelsen. Trademarks owned or licensed by Haleon. ©2025 Haleon or licensor.

Bivirkninger, både kendte og nyopdagede, bedes indberettet hurtigst muligt til Lægemiddelstyrelsen (www.meldenbivirkning.dk) eller Haleon Denmark ApS (mystory.nd@haleon.com).

De med (*) markerede afsnit er omskrevet og/eller forkortede i forhold til lægemiddelstyrelsens godkendte produktresumé, som vederlagsfrit kan rekvireres fra Haleon Denmark ApS via mystory.nd@haleon.com eller telefon 80 25 16 27. PM-DK-VOLT-24-00026 15/02/2025

Tog du den forkerte vej? Så lad os få dig tilbage på sporet

Føler du dig fastlåst med din nuværende lagerrobot? Har du investeret i automatisering kun for at finde ud af, at det ikke lever op til dine forventninger? Så er du ikke alene. Mange apoteker har taget springet til automatisering, blot for at stå over for uventede udfordringer og ineffektivitet.

Men sådan behøver det ikke at være. Hos BD Rowa er vi specialiseret i at lette din automatiseringsproces. Vores robotløsninger til apoteker er designet, så de kan integreres problemfrit i jeres arbejdsgange, forbedre effektiviteten — og dermed øge kundetilfredsheden.

Scan QR-koden
for at se mere!

bd.com/rowa

Oplev forskellen med BD Rowa

Hos BD Rowa imødekommer vi det enkelte apoteks unikke behov. Vores avancerede lagerrobotter drejer sig ikke kun om automatisering, men om at forvandle dit apotek til et centrum for effektivitet og ekspertise.

Vigtigste fordele:

- **99,9 % pålidelighed***: Bevidnet af over 250 installationer i Danmark.
- **Hurtig dispensering**: Oplev fordelene ved hurtig dispensering inden for få sekunder.
- **Fleksibel finansiering**: Med BD Rowa™ CleverPay betaler du 25 % i udbetaling og resten over 60 måneder.
- **Hurtig service**: Vores serviceteknikere er altid i nærheden, så du ikke skal vente i flere dage.
- **Dedikeret intern service**: Alle serviceteknikere er en del af vores dedikerede team.
- **Proaktiv overvågning**: Vores robotter overvåges løbende for fejl, hvilket sikrer din drift.

* Beregningen er baseret på "Alvorsgrad 1"-serviceanmodninger for vores 14.000 installerede robotter.

Thomas Lacentra
Commercial Lead
MMS Rowa DRI
+45 2199 3860
thomas.lacentra@bd.com

Scan QR-koden for at bestille
en gratis konsultation og
udnytte vores eksklusive tilbud!

Becton Dickinson Dispensing Denmark A/S, Lyskær 3EF, 1, Denmark, 2730 Herlev
Email: rowa-uk@bd.com, bd.com/rowa

Nye opgaver på vej til apotekerne

Med den nylige økonomiaftale mellem apotekerne og Indenrigs- og Sundhedsministeriet følger nye opgaver på apotekerne. Ydelserne udspringer af den arbejdsgruppe, der blev nedsat efter sundhedsreformen i foråret 2022. Målet er at nyttiggøre apotekernes kompetencer og tilgængelighed, at øge patientsikkerheden og aflaste det øvrige sundhedsvæsen. **Nogle ydelser er allerede i gang – andre er endnu kun skitser på tegnebrættet. Vi giver et overblik her.**

Farmakonomer skal lave medicinsamtaler

Farmakonomer kan nu gennemføre medicinsamtaler målrettet nydiagnosticerede kronikere – en opgave, der hidtil har været forbeholdt apotekets farmaceuter. Farmakonomerne bliver klædt på til opgaven via e-læring og træning på apoteket.

At flere af apotekets medarbejdere nu må gennemføre medicinsamtalen betyder, at flere fremover får hjælp af apoteket til at komme godt i gang med deres medicin. Det er der sat penge af til i økonomiaftalen.

Er i gang

I 2024 fik **46.239** borgere en medicinsamtale på apoteket. I 2025 forventer man, at tallet stiger, da flere medarbejdere kan gennemføre samtalen.

Målgrupper for compliancesamtaler udvides

Målgruppen for apotekets compliancesamtaler er udvidet. Det sker for at sikre, at flere borgere får den nødvendige støtte til at følge den behandling, lægen har ordineret. Ved at udvide målgruppen kan apotekerne nå ud til flere borgere, der har behov for hjælp til at forstå og følge deres medicinbehandling.

Er i gang

Målgrupperne er nu:

- Patienter, der efter seks måneders lægemiddelbehandling er ikke-kompliante.
- Patienter, der er i risiko for at være ikke-kompliante, fordi patienten:
 - for nyligt er udskrevet efter en indlæggelse på hospital med ændring i behandling
 - for nyligt er påbegyndt dosisdispensering
 - er påbegyndt udtrapning af lægemiddelbehandling efter aftale med læge
 - er i behandling med lægemidler til injektion.

Manual og støttematerialer er lige på trapperne og lægges løbende på medlemsnettet. Nærmere retningslinjer for samtalen om udtrapning afventer dialog med lægerne.

I 2024 fik **16.225** borgere en compliancesamtale på apoteket. I 2025 forventer man, at tallet stiger, da flere borgere er i målgruppen for samtalen.

2025

Apoteket skal have bedre mulighed for at hjælpe ved forsyningssvigt

Forsyningssvigt er en belastning for både borgere, læger og apoteker, fordi borgeren må tilbage til lægen efter en ny recept, når det ordinerede lægemiddel er i restordre. Derfor iværksættes nu en forsøgsordning, hvor apotekerne får lov at substituere til et andet lægemiddel ved restordre. Substitutionen skal ske ud fra en myndighedsgodkendt protokol.

Man forventer at komme i gang med forsøget, der involverer alle apoteker, i løbet af 2025 og afventer, at Lægemiddelstyrelsen ved et konkret forsyningssvigt udarbejder en protokol, som apotekerne kan udlevere ud fra. Forsøgsordningen gælder til og med 2026.

Forventes påbegyndt snarest muligt

Udviklingsprojekt

Udvikling af samarbejdsmodel med læger om medicingennemgang i lægedækningstruede områder

I sundhedsreformsarbejdsgruppen var der enighed om, at der er potentiale for at nedbringe overmedicinering, øge patientsikkerheden og aflaste lægerne ved at lade farmaceuter på apotekerne foretage en teknisk medicingennemgang i samarbejde med lægen i lægedækningstruede områder.

Der er afsat penge til, at der udvikles og afprøves en samarbejdsmodel med henblik på etablering af en permanent ordning.

Vejledningsydelse til sundheds- og plejepersonale udvikles

Sundhedsreformsarbejdsgruppen kom med et forslag om en ny sundhedsydelse, hvor apoteket tilbyder telefonisk, digital eller skriftlig vejledning til sundheds- og plejepersonale og til pårørende, der håndterer medicin.

Der er afsat penge til, at ydelsen kan udvikles og afprøves med henblik på, at der etableres en permanent ordning.

Udviklingsprojekt

Kilde: Praktiserende Lægers Organisation

Lægedækningstruede områder 2025

Lægedækningstruede områder, hvor de nye muligheder kan være relevante, defineres i PLOs overenskomst. Kortet her er et eksempel fra den nuværende overenskomstperiode. I afprøvningen vil der sandsynligvis blive tale om få udvalgte områder.

2026

Refusionsperioden for uddannelsen i mentalisering er forlænget

Uddannelsen i mentalisering er en investering i apoteket, som styrker medarbejdernes rådgivningskompetencer og øger arbejdsglæden. Nu er refusionsperioden forlænget, så endnu flere får mulighed for at tage uddannelsen.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Uddannelsen i mentalisering ruller afsted, og den har snart kørt i to år. I den periode har 32 apotekere haft deres apoteker igennem uddannelsen, mens 34 enten er tilmeldt eller i gang med uddannelsen.

Og nu får endnu flere mulighed for at komme med. Perioden for refusion for uddannelsen er nemlig forlænget, så den også gælder, hvis man starter op i år men først afslutter forløbet i 2026.

Det er en mulighed, som man, ifølge sundhedsfaglig direktør i Danmarks Apotekerforening, Birthe Søndergaard, bør gribe.

"Uddannelsen i mentalisering er en investering for apoteket, som styrker personalets kompetencer i at rådgive og samtidig øger arbejdsglæden. Derfor er vi glade for, at refusionsperioden er blevet forlænget, og vi kan kun opfordre til, at man tilmelder sig uddannelsen," siger sundhedsfaglig direktør i Danmarks Apotekerforening, Birthe Søndergaard.

Løfter arbejdsglæden

At uddannelsen skal ses som en investering for apoteket, er Lærke Poulsen, afdelingsleder på Pharmakon, enig i. Det kræver energi og ressourcer, men flere af de apoteker, som

har været igennem forløbet, udtrykker tilfredshed, fortæller hun.

"Vi får mange positive tilbagemeldinger om, at det har givet en helt ny måde at se kunderne på, som har løftet arbejdsglæden og bidraget positivt på apoteket," siger Lærke Poulsen.

Hun forstår godt, at det måske kan virke uoverskueligt for nogen at komme i gang med uddannelsen i en travl hverdag. Men der er mulighed for fleksibilitet, så det kan hænge sammen med dagligdagen på apotek.

"I forhold til afholdelse af fælleskurser er der nogle, der vælger det i en weekend, og nogle vælger det på hverdage alt efter, hvordan det passer bedst ind på apoteket. Det er også muligt at dele personalet i to dele, så den ene del kan passe apoteket. Vi hjælper meget gerne med forskellige løsningsmuligheder," lyder det fra Lærke Poulsen.

Svarer gerne på spørgsmål

Hun opfordrer til, at man tager fat i hende, hvis man har spørgsmål eller brug for at sparre omkring, hvordan man bedst tilrettelægger forløbet. Hvis man som apotek har brug for at få opfrisket, hvad uddannelsen egentlig går ud på, eller hvad der helt lavpraktisk kræves, så deltager hun eller Charlotte Rossing også gerne online på et morgenmøde.

"Vi vil rigtig gerne fortælle om uddannelsen, og vi svarer også gerne på de spørgsmål, medarbejderne måtte have. Sommetider er det nemmere at finde motivationen og komme i gang, når man har deltaget i et onlinemøde med mulighed for spørgsmål og dialog," siger hun.

Ellers er det også en god idé at række ud til nogle af de apotekere, som allerede har været igennem og høre, hvordan de har grebet det an. Og ikke mindst høre, hvad de har fået ud af det, lyder rådet fra Lærke Poulsen. ●

Uddannelsen i mentalisering er en investering for apoteket, som styrker personalets kompetencer i at rådgive og samtidig øger arbejdsglæden

Birthe Søndergaard
sundhedsfaglig direktør
i Apotekerforeningen

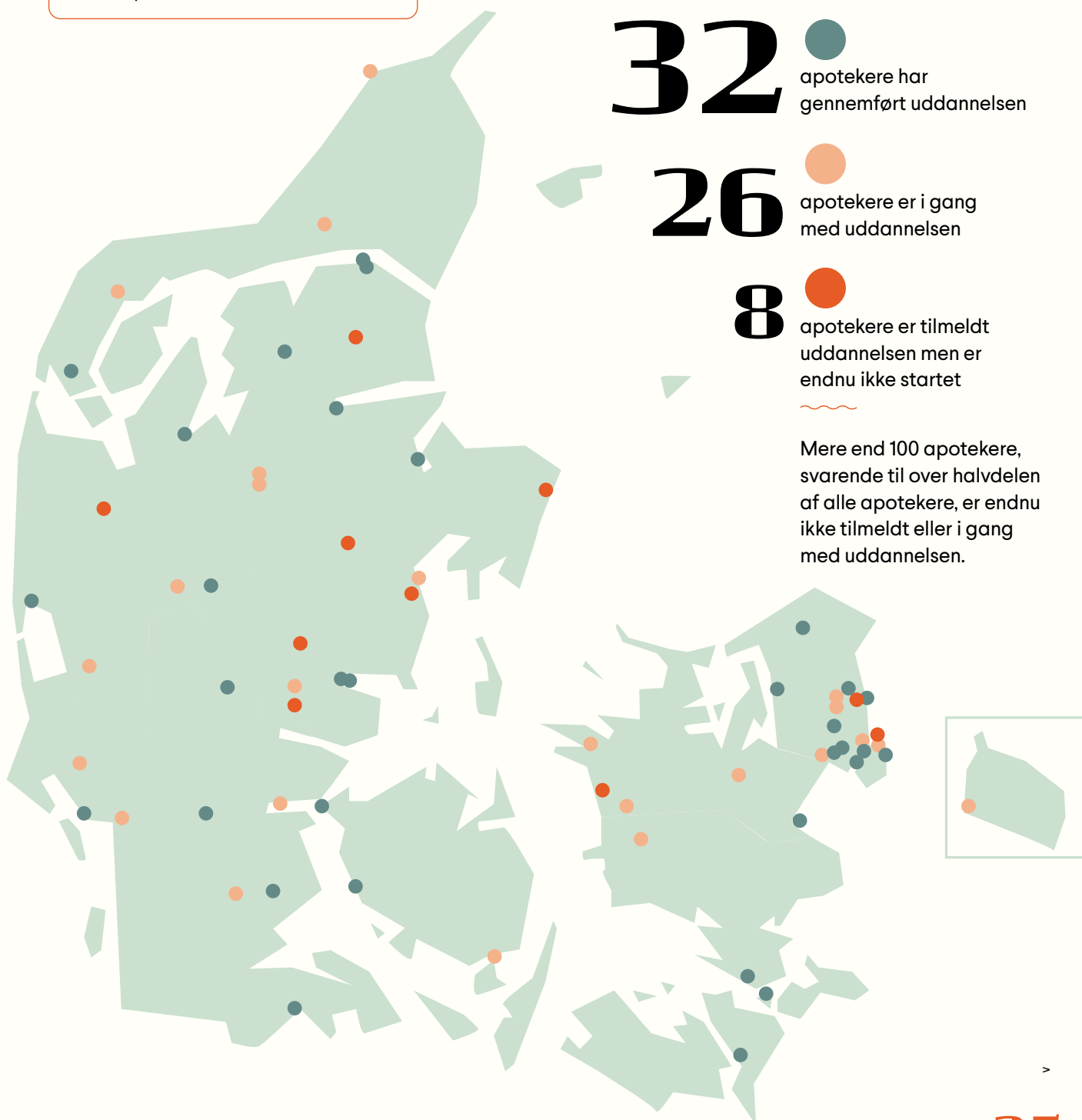
Der vil i juni blive holdt en **inspirationsdag for tovholdere** på de apoteker, som har fuldført hele mentaliseringsuddannelsen. Hold øje med medlemsnettet, hvor tidspunktet vil blive annonceret.

32 ● apotekere har gennemført uddannelsen

26 ● apotekere er i gang med uddannelsen

8 ● apotekere er tilmeldt uddannelsen men er endnu ikke startet

Mere end 100 apotekere, svarende til over halvdelen af alle apotekere, er endnu ikke tilmeldt eller i gang med uddannelsen.

Farmaci har spurgt to af de apoteker, som netop har givet sig i kast med uddannelsen i mentalisering, hvad der fik dem i gang.

Det har krævet lidt opvarmning, før vi var klar

LENE JUST JØRGENSEN,
apoteker,
Bjerringbro Apotek

PÅ BJERRINGBRO APOTEK har det krævet tilløb at komme i gang med uddannelsen i mentalisering. Men nu ser apoteker Lene Just Jørgensen frem til maj måned, hvor hun sender tre medarbejdere afsted på tovholderkurset.

Hvorfor har I tilmeldt jer uddannelsen nu?

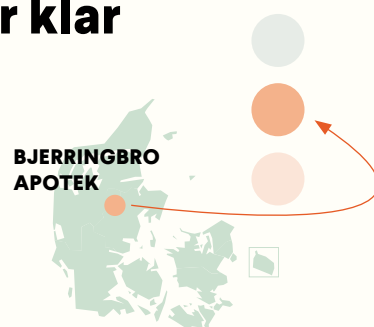
Lige siden uddannelsen blev udbudt har jeg haft et ønske om, at vi skulle i gang, men det har krævet lidt opvarmning og modning, før vi var klar.

Hvad har forhindret jer i at komme i gang før?

Der har været noget praktik med sygdommeldinger og vaccinationer forrige efterår, som gjorde, at vi ikke havde overskuddet. Derudover har det også været en proces, hvor jeg som leder har skullet formidle, hvad det gik ud på, og hvorfor det var vigtigt, så medarbejderne havde lyst til at deltage.

Hvad har du gjort for at motivere dine medarbejdere til at deltage i uddannelsen?

Jeg har haft det oppe på personalemøder flere gange, men jeg tror det hjalp, da jeg fik skitseret det lidt mere tydeligt, hvad det indebærer rent praktisk at deltage i uddannelsen. Hvordan det

er tilrettelagt og hvor mange kursusdage, der er.

Jeg har også haft fokus på at videreføre midle de mange positive historier, som jeg har fået fra andre apoteker, som har været afsted. Flere har oplevet, at det har givet dem et helt nyt syn på kunderne, og at det har gjort det nemmere at håndtere de udfordrende kunder, som

Man skal ikke tænke på uddannelsen som en større ting, end den er

HENRIETTE THORBORG,
souschef,
Hvalsø Apotek

PÅ HVALSØ APOTEK er de i fuld gang med uddannelsen i mentalisering. Den giver stor værdi og har ikke fyldt så meget som frygtet.

Hvordan kan det være, at I først er kommet i gang med uddannelsen nu?

Vi har hele tiden

vidst, at vi ville i gang med uddannelsen. I vores meget naturvidenskabelige verden giver det så god mening, at vi får mere fokus på kommunikationsdelen, og jeg synes også, at det sender et stærkt signal, at alle tre foreninger står bag ud-

dannelsen. Men det skulle lige passe ind, og så skulle vi have fundet de medarbejdere, som skulle afsted.

Har du et godt råd til andre, som overvejer, om de skal gå i gang med uddannelsen?

Man skal ikke tænke på uddannelsen som en større ting, end den er. Selvfølgelig kræver det noget, og der er nogle medarbejdere, der er væk fra apoteket i nogle dage, men det er jo spredt ud over flere måneder, så jeg synes egentlig ikke, at det har fyldt så meget, som jeg først havde troet, at det ville.

Derudover er det vigtigt, at man får kommunikeret om uddannelsen på en god måde, så medarbejderne kan se, at de redskaber, de får, er en hjælp, som er

med til at gøre deres arbejde sjovere og mere interessant, og ikke en sur pligt, som bliver trukket ned over hovedet på dem.

Hvordan oplevede du lederkurset?

Jeg synes, det var spændende, og så var det meget givende at have de her to kursusdage sammen med min apoteker, fordi vi fik tid til løbende at sparre og idéudvikle på, hvordan vi kunne gribe det an, når vi kom tilbage til apoteket. Det er der ikke altid tid til i hverdagen. Lige nu snakker vi blandt andet om at slå fælleskurset sammen med et socialt arrangement.

Hvad tog du med fra kurset?

I forhold til den faglige del, så blev jeg især opmærksom på de "små frø", som

vi indimellem møder. Især det her med at lære ikke at overtage kundens følelser og tage dem med hjem efter arbejde. Det tror jeg, mine medarbejdere har kunnet relatere til.

**Hvad håber du,
at I får ud af uddannelsen?**

Jeg håber, at vi får nogle gode redskaber, som vi kan bruge i rådgivningen, og at det kan styrke arbejdsglæden hos mine medarbejdere. Det her med at lære at se kunden som et helt menneske og dermed bedre kunne spore sig ind på den enkeltes behov i rådgivningen; det tror jeg er med til at give en stor tilfredsstillelse som medarbejder. Jeg ser uddannelsen som en vigtig investering, som kommer hele apoteket til gode.

kunderne giver os, for eksempel med deres kropssprog, eller når de sukker, og hvordan man kan spørge ind til dem og på den måde få kunderne til at åbne op. Det er ofte små ting, der skal til, men det kræver, at man får det ind under huden. Jeg synes også, at jeg er blevet mere nærværende, når jeg står i skranken. Jeg sørger for i højere grad at løfte mit blik op fra skærmen og i stedet kigge på kunden og løbende fortælle kunden, hvad jeg gør. ●

resource®

NÅR MAN ER SYG, KAN NÆRINGSBEHOVET VÆRE STORT, MEN APPETITTEN LILLE

Når man er syg, er energi og næring vigtigere end nogensinde, især hvis man ingen appetit har. **Resource® ernæringsdrikke** er særligt tilpasset personer, som har svært ved at få nok energi og næring via deres almindelige kost, og drikkene kan hjælpe dem med at øge deres næringsindtag.

Information til sundhedsfagligt personale

Fødevarer til særlige medicinske formål. Skal anvendes under lægelig overvågning. Beregnet til ernæringsmæssig håndtering af patienter med underernæring eller i ernæringsmæssig risiko.

www.nestlehealthscience.dk

 Nestlé
HealthScience

VAXOL®

Vaxol® – mod voksproblemer og tørre øregange

Vaxol er en ørespray med farmaceutisk rensed olivenolie med tilsætning af rensed mineralolie.

Nyhet! Vaxol Baby, til børn fra 6 måneder

Fordele ved Vaxol®

- ✓ Fri for lugt og farvestoffer
- ✓ MDR godkendt
- ✓ 12 måneders holdbarhed fra åbning

Vaxol® ørespray behandler og forebygger voksproblemer og kløe i øregangen. Indhold: Farmaceutisk rensed olivenolie med tilsætning af rensed mineralolie. Læs indlægssedlen for brug. Markedsføres af: Farmacia Nordic. Læs mere på www.vaxol.dk.

Farmacia
NORDIC

Betina Kjær Hansen udpeget til forfremmelseskonsulent

Foto: Ingrid Riis

RÅDGIVER. Det er apoteker i Nykøbing Falster Betina Kjær Hansen, der sammen med sine to kollegaer i Forfremmelsesrådet, fremover skal rådgive Lægemiddelstyrelsen, når en ledig apoteksbevilling skal besættes.

NÅR LÆGEMIDDELSTYRELSEN

fremover skal behandle ansøgninger om ledige apoteksbevillinger, er det apoteker Betina Kjær Hansen, der sammen med de to andre medlemmer af Forfremmelsesrådet, skal tages med på råd.

Den erfarne apoteker fra Nykøbing F. Svane Apotek er udpeget som Apotekerforeningens forfremmelseskonsulent – en opgave, som hun blev spurgt, om hun ville påtage sig, af Apotekerforeningens bestyrelse. Og det krævede ikke megen betænkningstid.

"Jeg er et foreningsmenneske, og jeg tager gerne en for holdet. Når jeg så ovenikøbet bliver prikket af bestyrelsen, ser jeg det som en anerkendelse," siger Betina Kjær Hansen.

Hun ser frem til arbejdet som forfremmelseskonsulent, der indebærer, at man både sætter sig ind i, hvad der skal til for at drive og udvikle den ledige bevilling og ansøgernes erfaringer og kompetencer.

"Det er vigtigt for sektorens udvikling at tiltrække velkvalificerede og progressive kandidater til ledige bevillinger. Udnævnelsen til at drive et apotek er en stor begivenhed i ens liv. Jeg bidrager gerne i denne proces," siger hun.

Betina Kjær Hansen bestrider posten til og med 2027. Pia Bach er udpeget som stedfortræder i perioden. De overtager opgaven fra Michael Bobak og Lise Larsen, der har varetaget den de sidste seks år. ●

Om Forfremmelsesrådet

Forfremmelsesrådet rådgiver Lægemiddelstyrelsen i sager, der handler om bevillinger til at drive apotek.

Rådets opgave er at udtale sig om, hvorvidt en ansøger er egnet eller ikke egnet til at drive den ledige bevilling.

Det er Lægemiddelstyrelsen, der træffer beslutningen om, hvilken ansøger, der får bevillingen.

Rådet består af tre konsulenter:

- Apoteker
Betina Aastrup Kjær Hansen
- Farmaceut
Birgitte Kruse Christiansen
- Farmakonom
Pernille Ahlmann Petersen

Socialøkonomisk virksomhed leverer injektionsudstyr til apoteker

Mange apoteker udleverer injektionsudstyr og rygekits til stofbrugere, men de færreste ved, at det er muligt at få udstyret leveret fra den socialøkonomiske virksomhed Brugernes Pakkeri, hvor nuværende og tidligere stofbrugere selv pakker udstyret.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Stofbrugere holder ikke kun til på Vesterbro i København. De findes i hele landet - både i større og mindre provinsbyer og ude i landområderne. De lever ofte et hårdt liv, står uden for arbejdsmarkedet og kæmper måske med ubehandlet psykisk sygdom. Og så er de i højrisikozonen for at blive smittet med blandt andet hepatitis C og for at få infektioner, som både kan være dødelige eller føre til amputation. Begge dele kan dog undgås ved at bruge sterile kanyler og andet injektionsudstyr.

Og det er her, apotekerne kommer ind i billedet. Med deres lange åbningstider og geografiske spredning er de med til at øge tilgængeligheden, når de udleverer sterile kanyler og rygekits. Det gør mange apoteker allerede, men de færreste ved, at det er muligt at få udstyret leveret fra Brugernes Pakkeri, som er en socialøkonomisk virksomhed, hvor nuværende og tidligere stofbrugere selv pakker udstyret.

"Brugernes Pakkeri giver socialt udsatte mennesker mulighed for at være en

del af en arbejdsplads. De oplever, at de er gode til noget, at de bidrager og gør noget meningsfuldt. Samtidig får de et pusterum fra deres til tider turbulente hverdag på gaden, og det betyder rigtig meget for dem," siger Maja Vedel, som er socialfaglig projektleder i Brugernes Akademi og har været med til at stifte Brugernes Pakkeri.

Arbejdet giver værdi

Lige nu er der 22 ansatte i pakkeriet. De møder typisk ind til vagter af 3 timers varighed, hvor de sørger for alt fra oplæring af nye medarbejdere til lageroptælling - og så selvfølgelig at pakke "værktøj", som udstyret kaldes, og gøre det klar til forsendelse. Arbejdet giver stor værdi for de ansatte, fortæller Maja Vedel.

"Ligesom andre mennesker værner vores ansatte om deres job. Så selvom de kæmper med mange ting i hverdagen, er det virkelig sjældent, at de ikke møder op til deres vagter," siger Maja Vedel.

Hver vagt afsluttes med frokost, og her bliver der både plads til at vende amerikansk politik og Netflix-serier, men det er også muligt at få hjælp til MitID eller få et godt råd om, hvordan man får hjælp af kommunen, hvis man har brug for at komme til tandlægen.

"I pakkeriet får de ansatte mulighed for at tjekke ind og få en snak om det, der fylder for dem. Og for nogle bliver pakkeriet sågar et springbræt til at begynde på en uddannelse eller søge et job på ordinære vilkår," siger Maja Vedel og fortsætter:

"Jeg kan huske, at jeg havde en af vores kunder i telefonen, som havde et specifikt spørgsmål til brugen af et bestemt stykke værktøj, og det kunne jeg jo ikke svare på, da jeg ikke selv bruger det. Så

Vi bestiller hos Brugernes Pakkeri, og det fungerer rigtig godt. Vi er meget glade for det og synes, det er dejligt, at vi samtidig støtter op om en socialøkonomisk virksomhed

Hanne Birkedal,
farmakonom på
Kalundborg Apotek

der måtte jeg sige: 'Jeg spørger lige en kollega'. Jeg tog fat i en af vores ansatte, og jeg kunne bare mærke, at det, at blive tiltalt som 'kollega', var noget helt særligt for den ansatte - det var ikke noget, han var vant til, men det gav et løft i selvtilliden."

Som regel har pakkeriet åbent to dage om ugen, men drømmen er at kunne holde åbent alle ugens dage. Der er nemlig stor efterspørgsel på at få en ansettelse i pakkeriet.

"Desværre må vi lige nu afvise mange, fordi vi ikke har pakkeopgaver nok, men vi håber at kunne udvide i fremtiden, så vi kan tage flere medarbejdere ind," fortæller Maja Vedel.

Tilgængeligheden er vigtig

Hvis man vil bekæmpe smitteoverføring, er det helt afgørende, at det er nemt at få fat i det sterile injektions- eller rygeudstyr. Hvis ikke, genbruger eller >

BRUGERINDDRAGELSE. Det giver stor værdi i hverdagen for nuværende og tidligere stofbrugere at være ansat til at pakke injektionsudstyr og rygekits på Brugernes Pakkeri på Vesterbro i København. Her er det Johny, der er i gang med dagens arbejde.

Fakta

Brugernes Pakkeri er stiftet som socialøkonomisk virksomhed af interesseorganisationen Brugernes Akademi, som arbejder for bedre vilkår for stofbrugere.

Brugernes Pakkeri har eksisteret siden 2022 og holder til i lokaler på Vesterbro, men de sender udstyr til hele landet. De laver gerne særlige apotekspakker, som er skræddersyet til det enkelte lokalområdes behov, hvorefter apoteket selv kan bestille pakken via webshoppen.

Læs mere på brugernespakkeri.dk. Hvis I har spørgsmål eller lyst til at bestille udstyr hos Brugernes Pakkeri, kan de kontaktes på info@brugernespakkeri.dk eller tlf.nr.: 27280303.

Sterilt udstyr redder liv

HIV og Hepatitis C er nogle af de hyppigt overførte sygdomme, man kan undgå ved at bruge sterilt injektionsudstyr.

Sundhedsstyrelsen anbefaler i deres inspirationskatalog for skadeforebyggelse, at stofbrugere har adgang til gratis, sterilt injektionsudstyr.

I Danmark lever omkring 13.000 mennesker med et aktivt, intravenøst stofbrug. Det skønnes, at to tredjedele af disse ikke er indskrevet i et behandlingstilbud for stofafhængighed.

TILGÆNGELIGHED. For at bekæmpe smitteoverføring, er det helt afgørende, at det er nemt at få fat i det sterile injektions- eller rygeudstyr, som crackpipe-sættet her.

> låner man af hinanden, og det vil man gerne undgå. Derfor spiller apotekerne, ifølge Maja Vedel, en vigtig rolle i udbredelsen af udstyret. For nogle føles det også mere trygt og diskret at hente udstyret på apoteket end at skulle møde op i det lokale rusmiddelcenter. Apotekernes helt store force er dog, at de er så nemt tilgængelige.

"Fordi apotekerne ligger spredt over hele landet, er der aldrig langt til et apotek. Derudover er der lange åbningstider og åbent i weekenden, hvor rusmiddelcentrene har lukket. Derfor er apotekerne virkelig med til at gøre en forskel for socialt udsatte, når de udleverer udstyret. De bidrager samtidig til den nationale hepatitis C-strategi, som taler ind i WHO's mål om, at hepatitis C skal være udryddet i 2030," siger Maja Vedel.

Bestiller hos Brugernes Pakkeri

Et af de apoteker, som udleverer udstyr til stofbrugere, er Kalundborg Svane Apotek. Det har de gjort i mange år, men det er først for nyligt, at de har fået øjne op for Brugernes Pakkeri. Faktisk var det lidt af et tilfælde, at de begyndte at få udstyr fra den socialøkonomiske virksomhed. Men nu er de meget glade for samarbejdet.

"Da vores grossist ikke længere kunne levere udstyret, gjorde vores lokale rusbrugscenter os opmærksom på, at vi kunne kontakte Brugernes Pakkeri, så nu bestiller vi hos dem, og det fungerer rigtig godt. Vi er meget glade for det og synes, det er dejligt, at vi samtidig støtter op om en socialøkonomisk virksomhed," siger Hanne Birkedal, som er farmakonom på Kalundborg Apotek. ●

Udviklet til at styrke hår og negle indefra

VITABALANS

lady

EKSTRA STÆRK BIOTINTABLET MED ZINK OG METHIONIN

- ✓ Ekstra højt indhold af biotin.
- ✓ Til vedligeholdelse af normalt hår og negle.
- ✓ Kun én tablet dagligt.

www.vitabalanslady.com/da

LACTOSE
FREE

GLUTEN
FREE

VEGAN

KUN FOR SUNDHEDSPERSONALE

Fødevarer til særlige medicinske formål til ernæringsmæssig håndtering af sygdomsrelateret reflux. Skal anvendes under lægelig overvågning.

Tre vigtige ingredienser til ernæringsmæssig håndtering af sygdomsrelateret reflux:

100%
VALLEPROTEIN

STIVELSE

MÆLKESYRE-
BAKTERIER

Find mere information på
www.nestlenutrition-medical.dk

VIGTIGT: Vi mener, at modermælk er den ideelle ernæringsmæssige start for babyer, da modermælk giver en afbalanceret ernæring og beskyttelse mod sygdom for en baby. Vi støtter fuldt ud Verdenssundhedsorganisationens (WHO) anbefaling om fuld amning af barnet de første seks måneder efterfulgt af introduktion af supplerende fødevarer med tilstrækkelig ernæringsmæssigt indhold sideløbende med amning op til to års alderen. Vi anerkender også, at amning ikke altid er en mulighed på grund af visse medicinske tilstande. Forældre bør kun give fødevarer til særlige medicinske formål til spædbarn under opsyn af sundhedspersonale og efter grundig overvejelse af alle ernæringsmuligheder, inklusiv amning. Fortsat brug skal vurderes af sundhedspersonalet i forhold til de fremskridt barnet viser og under hensyntagen til eventuelle sociale og økonomiske konsekvenser for familien. Fødevarer til særlige medicinske formål skal altid tilberedes, anvendes og opbevares som anvist på etiketten for at undgå at skade barnets helbred.

Nestlé Danmark A/S
Kay Fiskers Plads 10
2300 København S
nan@dk.nestle.com

Nestlé
Baby & you
Medical

NY VIDEN

ChatGPT har potentiale til at blive et kraftfuldt værktøj for apoteker

Nyt studie har undersøgt, hvordan ChatGPT's sprogmodel kan gøre dagligdagen lettere på apoteket ved at hjælpe med alt fra informationssøgning til diagnosticering

KAN CHATGPT HJÆLPE med at fortolke recepter og finde det rette lægemiddel, hvis farmaceuten er i tvivl? Det er noget af det, man har undersøgt i et nyt studie. Konklusionen lyder, at "ja, det kan den godt". Potentialet er stort. Dog kræves der grundige valideringsstudier på tværs af forskellige farmaceutiske forespørgsler, lægemiddeltypen og populationer. Og så er der brug for tekniske løsninger,

som sikrer patientens privatliv.

Formålet med studiet var at undersøge, hvordan apoteker kan drage nytte af ChatGPT 4's store sprogmodel i det daglige arbejde. I studiet præsenterede man ChatGPT for apoteksrelevante testcases, som involverede lægemiddelinformationssøgning, identifikation af fejl på doseringsetiketten, fortolkning af recepter og beslutningstagning i forbindelse med tværfaglige konsultationer eller tilfælde, hvor der var usikkerhed omkring det rette lægemiddel.

ChatGPT blev blandt andet bedt om at finde lægemiddelinformation om rituximab, warfarin og perikon. De informationer, den fandt, var tilfredsstillende og citerede lægemiddeldatabaser og lægemiddelspecifikke monografier (en del af en Farmakopé i USA). Også da den blev bedt om at komme med en behandlingsplan for henholdsvis en patient med hævede øjenlåg og en patient med udslæt, som var i behandling med lisinopril og jerntabletter, var resultatet tilfredsstillende. For patienten med hævede øjenlåg, var forslaget til behandlingsplanen i overensstemmelse med farmaceutens behandlingsplan, og ved patienten med udslæt pegede både farmaceuten og ChatGPT på, at der formentlig var tale om en lægemiddelreaktion på enten lisinopril eller jerntabletter.

ChatGPT kom også med patienttilpassede vaccinationskrav til rejser til Brasilien, vejledning om håndtering af lægemiddelallergier og gode råd til genoptræning efter en knæskade. Endelig leverede den valid vejledning om medicin håndtering og livstil til en patient med diabetes, som var i behandling med metformin og semaglutid. Studiet konkluderer, at der er stort potentiale i ChatGPT's sprogmodel, som kan blive et kraftfuldt værktøj for apotekerne. ●

Shin, E.; et al., Performance of the ChatGPT large language model for decision support in community pharmacy, National Library of Medicine, Epub. August 2024

Livet med...

FOR HØJT STOFSKIFTE

AF: STINE FABRICIUS

KILDE: STOFSKIFTEFORENINGEN

Sådan kan apoteket møde mennesker med for højt stofskifte

- ▶ **Lyt til bekymringer.** At have fået en sygdom kan i sig selv give bekymringer. Det samme kan de symptomer, som for højt stofskifte kan medføre. For eksempel et hjerte, der hamrer afsted, eller en uro og sitren i hele kroppen.
- ▶ **Vær interesseret i, hvordan medicinen passer ind i hverdagen.** Det kan være udfordrende at bruge medicin, der skal tages flere gange om dagen. Hjælp gerne med, hvordan medicinen kan sættes i system, så det passer til den enkeltes hverdag.
- ▶ **Spørg gerne, hvordan personen har det.** At have for højt stofskifte kan komme til udtryk meget forskelligt fra person til person. For nogen hjælper medicinen hurtigt med at få stofskiftet under kontrol. Hos andre vil sygdommen fortsætte med at udvikle sig, og der kan komme tilbagefald, som giver symptomer. Mange vil efter diagnosen skulle lære sig selv at kende igen, så der kan reageres, hvis der (igen) opstår symptomer.
- ▶ **Vær nysgerrig på, om personen får målt sine stofskiftetal.** Selvom sygdommen som udgangspunkt er under kontrol, er det relevant at få målt sine stofskiftetal jævnligt. For stofskiftet kan ændre sig i det skjulte og symptomerne komme snigende.

Fakta

Stofskiftet reguleres af et samspil mellem hypofysen og skjoldbruskkirtlen. Hypofysen producerer hormonet TSH, der styrer, hvor meget stofskiftehormon (T3 og T4) skjoldbruskkirtlen skal producere. Er der meget stofskiftehormon i blodet, vil hypofysen producere mindre TSH. Derfor vil et højt stofskifte vise sig med en lav TSH i en blodprøve.

Almindelige symptomer på højt stofskifte er indre uro, hjertebanken og rastløshed. Man kan også opleve ømme muskler og led, diarré, vægttab og svækket hukommelse. Symptomerne kan være mange, men hvilke, og hvordan de opleves, varierer fra person til person.

Et forhøjet stofskifte kan opstå som følge af den autoimmune sygdom Graves, knudestruma eller i sjældne tilfælde en betændelse i skjoldbruskkirtlen. Forhøjet stofskifte kan enten behandles med medicin, radioaktivt jod eller operativt, hvor hele eller dele af skjoldbruskkirtlen fjernes.

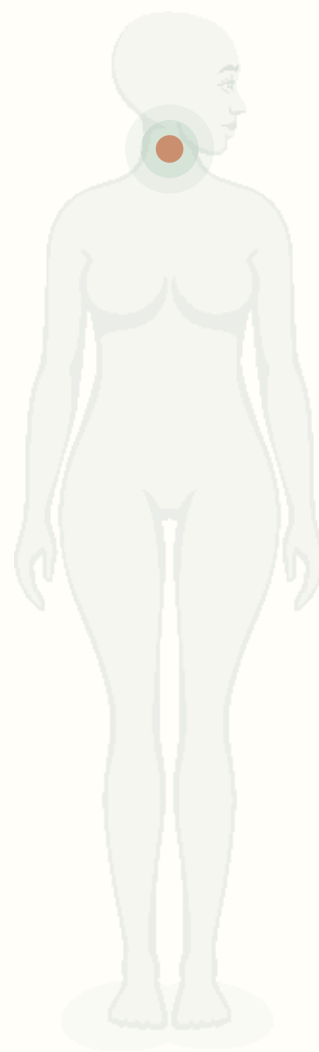
For højt stofskifte begynder oftest i alderen 20-40 år, og hvert år får omtrent 5.000 diagnosen hyperthyreose, thyreotoksikose eller hyperthyreoidisme, som for højt stofskifte også kaldes. Af dem er ca. 80 procent kvinder. Hver tiende danske kvinde får i løbet af livet diagnosen for højt stofskifte.

Myte

Hvor er du heldig, at du bare kan spise uden at tage på!

Når stofskiftet er for højt, bliver alle kroppens funktioner uhensigtsmæssigt hurtigere. Derfor kan et symptom være vægttab på trods af øget appetit. Hvis et for højt stofskifte ikke behandles, kan det føre til - eller forværre - osteoporose og hjertesygdomme som angina pectoris, hjertesvigt og atrieflimren.

Livet med... er et fast format i Farmaci. Her prøver vi at forstå, hvordan det er at have en given sygdom og dermed klæde apotekerne på til at møde mennesket bag diagnosen. Denne gang handler det om for højt stofskifte.

Det er nogle sindssygt spændende år, hvor apotekerne får en større og større rolle i sundhedssektoren

Efter 15 år som souschef på Kalundborg Apotek bliver **Bettina Ødegaard** pr. 1

april apoteker samme sted. Hun glæder sig til være apoteker i netop Kalundborg, fordi det er en by i rivende udvikling.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Hvornår fandt du ud af, at du ville være apoteker?

Jeg har ikke altid vidst, at jeg ville være apoteker, men jeg har altid vidst, at jeg gerne ville arbejde med ledelse. Jeg synes, det er enormt spændende at lave en strategi og sætte en retning - og derefter inspirere medarbejderne til at følge med ombord. I rollen som apoteker får jeg mulighed for at bruge mange forskellige kompetencer. Både de rationelle i forhold til drift og økonomi og de mere kreative i forhold til at udvikle apoteket, og det synes jeg, er en spændende kombination.

Jeg har vidst, at hvis jeg skulle være apoteker, så skulle det være på Kalundborg Apotek

Hvorfor søgte du bevillingen på Kalundborg Svane Apotek?

Jeg har været souschef på apoteket i 15 år og har befundet mig godt i den rolle. Så det er ikke fordi, jeg er gået målrettet efter at blive apoteker. Samtidig har jeg vidst, at hvis jeg skulle være apoteker, så skulle det være på Kalundborg Apotek.

Jeg kender lokalmiljøet godt og synes, Kalundborg er en utrolig spændende by, som er i stor udvikling. Den er gået fra at være en lidt søvrig provinsby til at være en by i stor vækst. Novo Nordisk udvider eksplosivt, og der er kommet flere uddannelser til byen.

Hvilke udviklingspotentialer ser du på apoteket?

Jeg synes, det er nogle sindssygt spændende år, hvor apotekerne får en større og større rolle i sundhedssektoren. Det er fantastisk at opleve, at vi som apotek kan gribe kunden gennem rådgivning og sundhedsydelse i et presset sundhedsvæsen.

Vi var med på pilotuddannelsen i mentalisering og har derfor arbejdet med det i flere år. Det er utrolig spændende. Samtidig vinder kunstig intelligens frem, og mentalisering og AI er på en måde hinandens modsætninger. Men forhåbentligt kan AI lette mange af vores arbejdsopgaver, så vi får mere tid til at bruge vores menneskelige kompetencer til at mentalisere og rådgive, som jo er én af vores kerneopgaver. Jeg glæder mig til at blive klogere på, hvordan vi kan bruge AI til at frigive ressourcer i hverdagen.

cer til at mentalisere og rådgive, som jo er én af vores kerneopgaver. Jeg glæder mig til at blive klogere på, hvordan vi kan bruge AI til at frigive ressourcer i hverdagen.

Hvad kommer du til at sætte fokus på?

Selvom Kalundborg er en by i rivende udvikling, så er det samtidig en by, som har en høj andel af kronisk syge. Det betyder, at vi som apotek virkelig kan gøre en forskel i mødet med vores kunder, især i forbindelse med sundhedsydelse, så det er noget, vi kommer til at have stort fokus på. Vi er i fuld gang

Bettina Ødegaard

- 2009:** Souschef Kalundborg Svane Apotek
- 2001:** Akademisk medarbejder, Lægemiddelstyrelsen, Lægemiddeløkonomi
- 2000:** Informationsfarmaceut, Herlev Apotek
- 2000:** Uddannet cand.pharm. Københavns Universitet

med at gøre farmakonomerne klar til at lave medicinsamtaler, og vi føler os godt klædt på, fordi vi er vant til at arbejde med mentalisering, som er meget relevant i forhold til den opgave.

Hvad glæder du dig mest til?

Helt egoistisk ser jeg frem til, at jeg som apoteker får endnu kortere fra tanke til handling. Og så glæder jeg mig bare til at kunne arbejde videre på alt det, jeg sammen med resten af apoteket har været med til at bygge op igennem de seneste 20 år. Og til at kunne fortsætte med mit team af dygtige og loyale medarbejdere. ●

Redigeret af

ANNE-SOPHIE RØMER
THOSTRUP

FLYTNING

Skanderborg Apotek, ved apoteker **Lene Hurup Kristoffersen**, flytter 4. april 2025 til nye lokaler i Bloms Butikker, hvor apoteket i dag også har adresse.

NY FILIAL OG LUKNING AF FILIAL

Aarhus City Vest Apotek, ved apoteker **Fahad Yaser Al-Gezi**, åbnede pr. 17 februar 2025 ny filial ved navn **Højvang Apotek Skanderborg** på adressen Højvang Center 1C, 8660 Skanderborg. Samtidig har han lukket filialen **Brabrand Apotek**, som havde sidste åbningsdag d. 28. februar.

LEDIG BEVILLING

Bevillingen til at drive **Hedensted Apotek**, som drives af apoteker **Stefán Pétursson** er ledig pr. 1. juli 2025. Ansøgningsfristen er overskredet.

SKANDERBORG

HEDENSTED

KALUNDBORG

UDNÆVNELSE

Bettina Ødegaard har den 6. februar 2025 fået bevilling til at drive **Kalundborg Svane Apotek** med overtagelse 1. april 2025. Afgående apoteker er Annette Brasen.

Læs interview på side 37.

LEDIG BEVILLING

Bevillingen til at drive **Asnæs Apotek**, som drives af apoteker **Jan Milsø Stephensen** er ledig pr. 1. juli 2025. Ansøgningsfristen er overskredet.

OVERTAGELSE AF FILIAL

Elefant Apoteket Holbæk, ved apoteker **Trine Frost**, overtog pr. 6. marts 2025 filialen Apoteket Smedelundsgade fra Asnæs Apotek ved apoteker Jan Milsø Stephensen. Filialen ligger på adressen Smedelundsgade 33, 4300 Holbæk og hedder nu Elefant Apoteket Smedelundsgade.

NY FILIAL

Hellerup Apotek, ved apoteker **Mia Thorne Hald**, åbnede pr. 7. marts 2025 ny filial **Apoteket City2** på adressen Cityringen 4, 2630 Taastrup.

UDNÆVNELSE

Apoteker **Alexander Wiberg-Hansen, Amagerbro Apotek**, har fået bevilling til også at drive **Tårnby Apotek**, som han pr. 1. april 2025 overtager fra Apoteker **Peer Nørkjær**.

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
216. bind - 183. årgang - Nr. 3
28. marts 2025

apotek

UDGIVER
Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE
Hanne Loop

REDAKTION
Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer

GRAFISK PRODUKTION
Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Stibo Complete

ANNONCESALG
Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf.: 2967 1436
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF
 DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF
 **DANSKE MEDIER
OPLAGSKONTROL**

KONTROLLERET OPLAG
1.131 i perioden 1. juli 2021 – 30. juni 2022

**FARMACI NR. 4 - 2025
UDKOMMER**
fredag den 9. maj 2025

TREO®

POST

PP

DANMARK

Magasinpost SMP
46446

Mod hovedpine og migræne

Treo er en smertestillende brusetablet mod migræne og svage smerter som hovedpine, muskel- og ledsmerter, menstruationssmerter og tandpine.

- Har en smertestillende, febernedsættende og antiinflammatorisk effekt
- Indeholder koffein, som forstærker den smertestillende effekt
- Virker inden for 30 minutter
- Godkendt til behandling af migræne

Treo®, Treo Citrus® og Treo Hindbær® 500 mg acetylsalicylsyre og 50 mg koffein brusetabletter

Virkning: Mod migræne samt svage smerter **Advarsler og forsigtighedsregler:** Tag ikke Treo, hvis du er overfølsom over for indholdsstofferne, tidligere har fået allergiske symptomer eller astma ved brug af smertestillende medicin, har mavesår, tendens til blødning, svært nedsat lever- eller nyrefunktion eller dårligt hjerte. Over 65-årige skal undgå langvarig brug af acetylsalicylsyre grundet risiko for mave-tarm-blødninger. Brug af hovedpine-tabletter i mere end 10 dage om måneden i mere end 3 måneder kan gøre din hovedpine værre og hyppigere. Treo, Treo Citrus og Treo Hindbær har højt indhold af natrium. Treo Citrus og Treo Hindbær indeholder sojalecithin (E322) og glukose. Treo Hindbær indeholder sorbitol. **Graviditet:** Tag ikke Treo i de sidste 3 måneder før forventet fødsel. Tag kun Treo i de første 6 måneder efter aftale med lægen. **Bivirkninger:** Almindelige: hurtig puls, øget blødningstendens, rysten, søvnløshed, uro, mave-/tarmgener som fx blødning, kvalme, opkastning, diarré, halsbrand. Ikke almindelige: mave-/tarmsår, overfølsomhedsreaktioner (næseblod, feber, snue). Sjældne: Vejrtrækningsbesvær og astmalignende anfald. Forstyrrelser i nyrefunktionen. Ikke kendt frekvens: Reyes syndrom hos børn. **Dosering:** Voksne: 1-2 brusetabletter opløst i vand 1-4 gange dagligt. Børn: Bør ikke bruges af børn under 15 år uden lægens anvisning og må ikke bruges af børn og unge med feber. **Pakninger:** 10 stk. ikke apoteksforbeholdt og 20 stk. apoteksforbeholdt. Må ikke udleveres til personer under 18 år. Læs indlægssedlen grundigt inden brug.
11/2021. Viatris ApS, Borupvang 1, 2750 Ballerup, tlf. 28116932, info@viatris.com.
TREO-2023-0058

VIATRIS